

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Gammelgårdsberget i Åsele kommun

(2 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Gammelgårdsberget
Nummer	2402210
Reg-DOS id	2014876
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 20 km NV Åsele, ekokarta 21H 7D Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1568914, 7136792
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslä- ter
Värdetrakt	14. Aspsjökullen - Laraborg
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutskarta
Markägare	Statlig (Sveaskog)
Fastigheter	Del av Åseleskogen 1:1>5
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	250 ha
Skyddad areal produktiv skog	146 ha

Syftet med reservatet

Syftet med säkerställandet av Gammelgårdsbergets naturreservat är att bevara värdefulla naturmiljöer såsom urskogsskogsartade granskogar, senvuxna tallskogar och lövrika granskogar. Syftet uppnås genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Natur och urskogsskogsstrukturer som skiktning, död ved och gamla grova träd ska finnas i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

Motiv för beslutet

Gammelgårdsbergets naturreservat utgörs av en utmärkande och mäktig bergsbrant med stup och lodytor främst åt öster. Reservatet med drygt 340 till 530 meter över havet, består av skogen på bergets topp, de angränsande sluttningarna samt de mindre våtmarkerna mot väster.

Reservatets är mycket varierande och består till större delen av produktiv senvuxen granskog och barrblandskog. En mindre del utgörs utav urskogsartad tallskog. Gamla träd mellan 200 till 300 år finns rikligt över större delen av området, även enstaka tallar med brandljud förekommer. Stora delar av området hyser även en påtaglig tillgång på liggande och stående död ved av olika träslag. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis gränsticka, doftskinn, rosenticka, rynkskinn, praktklipptuss, stor aspticka och lappticka.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region *Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden* (32 c) där Gammelgårdsberget är belägen, utgör arealen skyddad naturskog mindre än en procent av den totala skogsmarksarealen.

Gammelgårdsberget ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla naturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla naturskogar.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. Miljökvalitetsmålet *Levande skogar* är en nationell strategi för formellt skydd av skogsmark som antogs av regeringen i april 1999. Strategin innefattar olika delmål på både nationell och regional nivå där Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har det övergripande ansvaret att målen uppnås. Ett av de regionala målen innebär att 34 000 hektar skog ska avsättas i form utav naturreservat i Västerbottens län mellan 1999-2010. Skyddet av Gammelgårdsberget bidrar till att närma sig målet av skyddad skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 146 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Naturvårdsverket fick 2002 i uppdrag av regeringen att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark, det s.k. SNUS-uppdraget. Syftet var att värdera den befintliga kunskapen och att bedöma vilka områden som behövde ges ett formellt skydd som naturreservat. Ett mycket omfattande inventeringsarbete genomfördes av länsstyrelsen i Västerbotten under 2003 och 2004. Resultatet redovisas i rapporterna Skyddsvärds statliga skogar, med rapportnummer 5343 (2004) och 5474 (2005).

Eftersom arealen skyddsvärd skog vida översteg det regionala miljömålet enades myndigheterna tillsammans med Sveaskog om att göra en prioritering av de identifierade områdena. Ett fördjupat samråd hölls mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten samt Sveaskog. Samrådet kallades ”kategorisering av områden på Sveaskogs markinnehav” och innebar att de aktuella områdena fördes till olika kategorier; formellt skydd som naturreservat, skyddat av Sveaskog eller brukat med olika nivå av naturhänsyn. Resultatet av kategoriseringen redovisas i rapport 5497 (2005), utgiven av Naturvårdsverket

Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Syftet var också att bidra till genomförandet av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* och att underlätta och rationalisera myndigheternas arbete med att ge de utpekade områdena ett långsiktigt lagfäst skydd som naturreservat. Överenskommelsen innebär för Västerbottens del att de 44 områden som kategoriserats som naturreservat och ännu inte förvärvats av Naturvårdsverket, kan inrättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. I normalfallet kvarstår Sveaskog som markägare.

Gammelgårdsberget är ett område som klassats som naturreservat i den ovan nämnda kategoriseringsrapporten och dessutom omfattas av överenskommelsen om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket och SGU. Ingen av dessa hade någon erinran mot beslutet. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skälig utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Virke eller avverkningsrester som genereras, och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, t.ex. parkeringsplats, vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning, stängsel eller hägnad,

2. anlägga väg, stig och led,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta och bortföra vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogs-
vårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av fälld älg vid
älgjakt samt för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller
växtnäringssmedel,
8. utan länsstyrelsens tillstånd anordna orientering eller annan idrottstävling.

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att
tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att
följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med
reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt,
inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning på snö-
täckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig
närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd
inräknade,
4. elda, med undantag av mindre brasor (max 0,5 m²) med egen medhavd ved.

5. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
6. fånga eller insamla insekter och andra djur,
7. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de skötselåtgärder och dylikt som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt B- föreskrifterna och som är närmare angivna i bifogad skötselplan.

Föreskrifter under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Marlene Olsson Cipi

Bilagor

1. Beslutscharta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Bygg- och miljökontoret, Åsele Kommun, Box 200, 910 60 Åsele
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Storgatan 14, 910 60 Åsele
Vilhelmina Norra Sameby, Lappudden, 910 94 Dikanäs
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele

Sveaskog, Helena Dehlin, Mikaelsvägen 3, 922 31 Vindeln
Att. Thomas Pettersson, Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kopia till (inklusive bilagor)
Naturvårdsregistret
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA